

LISTEK.

Josipa Jurja Strossmayerja nebrojnim častivcem si usoja pridružiti se o izredni priliki šestdesetletnega njegovega svečenikovanja tudi uredništvo »Ljubljanskega Zvona« v imenu vseh v njegovem kolu združenih pisateljev in čitateljev. V skromni, toda tem bolj iskreni čestitki svoji se drzne uredništvo »Lj. Zvona« mimo vseh drugih jubilarjevih vrlin in zaslug poudariti zlasti to, da je on, najodličnejši Jugoslovan, vedno z enako ljubeznijo brez izjeme zrl na vsa plemena jugoslovanska, in sicer tudi v dobah najhujših bratomornih bojov. A dandanes ta njegova ideja že zmagovalno prodira — kar gotovo navdaje prevzvišenemu slavljencu srce s ponosom in zadoščenjem. Gotovo ponavljamo le Njegove Prevzvišenosti same najiskrenejšo željo, ako vzkliknemo, naj Ga Bog očuva toliko let, da vzvišena Njegova ideja prodere do popolne zmage.

Letopis Slovenske Matice za leto 1897. Uredil Anton Bartel. Založila in izdala Slovenska Matica. V Ljubljani. Natisnila »Narodna tiskarna«. 1897. Str. 338. —

Vobče moramo priznati, da se je letošnji »Letopis« zopet primaknil za korak onemu idealu, ki smo si ga mi ustvarili in tudi že očrtali o publikacijah »Slov. Matice« sploh in še posebe o »Letopisu« njenem, ki obsegaj po naših mislih samo take poučne članke in v zgolj taki obliki, da vsaki izmed njih zanimaj vsakega izobraženega čitatelja; kajti ne moremo pritegniti Stritarju, ki je v svojem »Zvonu« menil, da je zadovoljen, ako v vsaki številki vsaki naročnik najde vsaj nekaj, kar mu ugaja; nego mi sodimo, da inteligentnim slojem narodovim namenjene knjige bi morale biti take, da bi vseskozi ugajale vsakemu izobražencu. Seveda je ta smoter le idealen, in urednik »Zvonov« predobro čuti, kako on sam daleč zaostaja za njim glede poučnega dela svojega lista in sicer spričo — nedostatnega gradiva. Največ so te nedostatnosti pač krivi naši učenjaški pisatelji, ki so z malimi izjemami še vedno prepričani, da temeljitost in poljudnost sta nezdružna pojma.

Zgodovinski članki v letošnjem »Letopisu« prevladujejo (Kosov, Steklasov, Pajkov, Vrhovčev), kakor sploh treba priznati, da je pri nas zgodovinska stroka jako dobro zastopana.

Dr. Franca Kosa »Črtice o naši domovini pred prihodom Slovencev« (str. 1—38) so seveda temeljite in trezno premišljene kakor vse pisateljeve razprave, ki se dostajajo stare naše zgodovine, v kateri je dr. Kos priznan strokovnjak; z njimi si je on že tudi ustvaril široko podlago, na kateri nam prej ali slej zgradi vekovito poslopje celotne domače zgodovine. — Nekaj pripomenj, ki nam jih je o le-ti Kosovi razpravi poslal strokovnjak, objavimo o priliki.

Prof. Ivan Steklasa je (str. 39—112) v istem génru, kakor v lanskem »Zvonu« Trenka, obdelal Ivana Vajkarda Turjaškega (1615—1677) ali pravzaprav zgodovino dunajskega dvora za vlade Ferdinanda III. in Leopolda I. Dasi bi mi ravno Steklasovim razpravam želeli več poljudne preglednosti brez vse podrobne navlake, po kateri zgodovinski spisi dobe nekaj analistovski prikus, vendar treba s pohvalo priznati, da obdeluje Steklasa zgolj domače snovi, in da se rad loteva takih zgodovinskih našincev, katerih lice so nam pristranski tuji povestničarji iz katerihkoli vzrokov popačili.